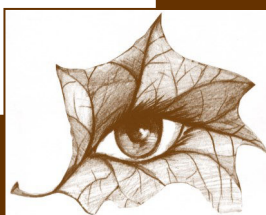

**M
A
R
T
I
N
S
K
Á**

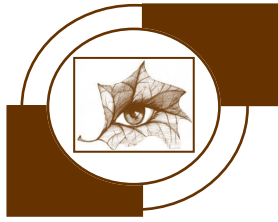
**P
O
E
T
I
C
K
Á**

**J
E
S
E
Ň**

**ALMANACH
TVORBY
ÚČASTNÍKOV**

2011

Hľadanie

Túlam sa vesmírom spomienok.
Hľadám planétky zabudnuté
- prvé detské lásky.
Hľadám ten veľký kopec nad ulicou
(teraz akýsi malý),
tie stráne plné černíc, malín,
lúku sedmokrások a margarét,
kde v noci víly tancovali.
Všetko však
zahmlené a iné je
a bolia ma už nohy.
Ach, ako to, čo nie je už,
ako to sladko bolí.

Kupliarka

Kupliarka jeseň
mladučké briezky
do zlata najprv odeje,
a potom vetru ponúkne ich.
Ten chvíľu na Donchuana hrá sa,
každej sladučké šepká nádeje
a potom – divý milovník –
pozoblieka ich donaha
a hvízdajúc si odfičí.
Preč odveje.

A možno spomínanie

Len
ako krátky záblesk babieho leta.
Čítala som ho v tvojom pohľade,
v kradmom dotyku dlane.

Rodina

V rodine som našiel
pripravené miesto,
je to škola lásky
jedinečnou cestou.
Sť a silný zlatý pás
v boží chrám spája nás.

Maľovaná jeseň

Utešená jeseň
obraz kraja nesie.
Obraz bohom maľovaný
nad drahý kroj starej mamy.

Nožnice

Láska sú nožnice –
v príjme i v dávaní.
Spoločne strihajú
obrazec žiadaný.

Mačacie kroky ...

S prstom na spúšti s diablom v predstavách hľadáš spôsob ako ísť ako dnu vstúpiť ako sa prechádzať v záhradách slasti ružových. Do hĺbky pomaly náhlivo na dno na vrchol a ešte vyššie vyššie vysielaš signály nocou chladnou aby som po Teba rýchlo prišiel Nauč ma svoje mačacie kroky predved' mi svoj opičí skok po čom tak túžim celé roky sú Tvoje ústa roll 'an'rock S prstom na spúšti s vílou v predstavách hľadám spôsob ako ísť ako dnu vstúpiť ako čas nestrácať v záhradách slastí ružových Do hĺbky pomaly náhlivo na dno na vrchol a ešte vyššie vyššie dráhami špirály za šelmou hladnou vraciam sa tam odkiaľ som prišiel Nauč ma svoje mačacie kroky predved' mi svoj opičí skok po čom tak túžim celé roky sú Tvoje ústa roll 'an'rock Rastislav Dalecký

+Jak vláda ukládá na krizi
celému národu askézi-
žvýkal jsem trávu na mezi.
Jak vláda ukládá na krizi,
však schodek v rozpočtu nemizí.
Heuréka! Již vím, jak bankrotu zamezit!
Proč vláda když ukládá na krizi
celému národu askézi,
nežvýká se mnou, tu trávu na mezi?

+Vyšel jsem unavit únavu
a nabít své baterky řečou.
Se zpěvem- bos a kašlal na to,
co lidé si o mně řeknou,
starosti jsem odhodil za hlavu
Vyšel jsem unavit únavu
a nabil své baterky řečou.

+Kniha neumírá-ani nemůže,
bude žít, dokud bude čtena.
Její uchopením otvírá se scéna.
Kniha neumírá-ani nemůže,
někdy ohmataná-rozkvétá však do růže,
jako láska mezi dvěma.
kniha neumírá-ani nemůže,
bude žít, dokud bude čtena.

+Hřebíky si žhavím,
na vypalování dírek do opasku,
kvůli škrťům a zvýšeným daním.
Hřebíky si žhavím, mám naději vyhrát
sázku,
že škrty se krize nezastaví.
Hřebíky si žhavím,
na vypalování dírek do opasků.

VÁCLAV FRANC

M
A
P
O
J
2
0
1
1

Vážené vydavatelství a nakladatelství RÁJ

Vážené vydavatelství a nakladatelství RÁJ,

jmenuji se Jana Kulhavá a jsem manželka Evžena Kulhavého, který u vás před několika lety vydal sbírku poezie Amor na křídlech pod pseudonymem Bolemír Mácha. Možná se budete divit, proč právě já vám píši, když nemám žádné literární ambice jako můj muž, dokonce jsem z češtiny mívala na vysvědčení vždycky trojku a to ještě pan řídící musel občas zamhouřit obě oči, ale to snad není tak důležité.

Žiji s mým mužem Evženem již hodnou řádku let, vlastně letos to bude pětatřicet let. Brali jsme se, když mně bylo 28 let a Evžen byl o dva roky starší. Já vím, že jsem nebyla žádná krasavice jako dneska všechny ty modelky a herečky, ale ani Evžen nebyl žádný Belmondo, byl spíš takovej nesmělej a plachej, když u nás ve vsi nastoupil jako nový účetní v družstvu. Máma mi říkala: „Jano, to je tvoje poslední šance,“ a tak jsem mu nadbíhala, kde se dalo, ale on by Evžen takový nerozhodný, no trvalo to tři roky, když ho jednou máma pozvala k nám na posvícení, zabila husu, napekla koláče a nalila Evženovi pár odlivek domácí pálenky, než se konečně vyslovil.

„Tak děti, už jste zasnoubení, tak si konečně dejte pusu,“ řekla máma a koncem roku byla veselka. Ale jestli si myslíte, že byla nějaká bouřlivá svatební noc, tak to teda prr. On Evžen na tydle věci, snad mi budete rozumět, nikdá moc nebyl. Ze začátku to ještě občas šlo, ale ... co vám budu povídat, prostě byl na tydle věci levej, prostě k ničemu, v nějakým tom ženským časopise jsem si přečetla, že se tomu školeně říká impotent.

Ale jinak to von hodnej byl, nikdá mě neuhodil, mluvil slušně, do hospody nechodil, za jinýma sukněmi ne nevtáčel. A nikdá mně nebránil, abych jezdila na tydle zájezdy s družstevníkama. Akorát jsem měla starost, jestli se jako dočkám nějakých těch potomků. Ale naštěstí se u nás musela kopat nová studna a ten studnař se vyznal, však vy víte, jak to myslím, tak to se narodil Fanouš.

No a když jsme byli jednou s ženskýma v Babiččině údolí na výletě, tak mě tam oslovil živočichář, a to se narodila Božena, dala jsem jí to jméno právě na počest naší slavný spisovatelky, že se to stalo v tom jejím kraji. Evžen by rád, že si tak vážím naší národní spisovatelky, akorát jsem byla ráda, že Božka není moc podobná živočicháři, kancovi jednomu, dokonce se mi přiznala Kučerová, že ta jejich Evička taky není Kučery.

Ale kde jsem to přestala, Evžen měl rád vždycky tu literaturu, co on má doma knížek, plnou knihovnu a pořád si něco přikupuje. Já mu v tom nebráním, nakonec do hospody nechodí, tak to je jeho jediný potěšení. A pas se vám dal na odlety básničky nejdřív psal takový ty o rodném kraji, jak ho má rád a o přírodě, to si mi docela líbilo. Dokonce mu sem tam něco otiskli a v tom je ta potíž, jak mu vyšla nějaká básnička v novinách, byl jako vyměněnej, hnedka přinesl noviny, všem to ukazoval a především mně a kdyby vám bylo poledne a já oběd na plotně, musela jsem všeho nechat, děti poslat k bábě a honem s ním do postele. Prostě stal se z něj divoch, úplný zvíře, ale to mu vydrželo vždycky jen ten den. Ale kolikrát jsme to dělali, ať mě pánbůh netrestá, třeba i pětkrát za sebou a by prostě k neutahání, jako by se za ta léta to v něm nějak pohnulo nebo co. Ale jak se vybouřil, tak zas byl pokoj.

Občas jsem si říkala, že by mu mohla zase nějaká ta básnička vyjít, ale to bylo v počátku, to ještě nebyl tak známej jako ten Bolemír Mácha, jak se jako jmenoval, ale jednou jsem si přečetla, co von to píše za básničky a až mě hanba fackovala:

Ňadra tvoje dmoucí,
mocht je v dlaních mnouti,
a tvůj úrodný klín,
splynu dnes večer s ním!

Fuj! Až jsem se vylekala, jestli to není nějaká úchyłka, tajně jsem mu nějaký básničky vzala a dala je čist panu řidícímu, on už je teda v penzi, ale za kým jiným jsem měla jít, ženský v kravíně by se mi vysmály.

Pan řidící si to přečetl a řekl mi, že téhle poezii teda už nerozumí, ale že je to moderní umění, že to má dneska zelenou. A ať se podívám v televizi, co tam dneska dávají a jaké vycházejí časopisy po tý sametovce.

A pak mu, teda jako Evženovi, vlastně Bolemíru Máchovi, začaly vycházet ty básničky častějc a častějc a mně se to docela líbilo. Teda ne ty básničky, ale vždycky jak se rozvášnil, to už děti byly pomalu z domu a Emil nebyl k zastavení. Každá ta básnička, když ji viděl v tom časopise vytištěnou, tak ho tak rozradovala, že jsem toho někdy už měla dost, dokonce jsem se těšila, když byl zase pár týdnů klid.

No jo, jenže předloni jste mu v tom vašem nakladatelství a vydavatelství RÁJ vydali toho Amora na křídlech a to byste měli vidět, co se potom s Evženem dělo. Nutil mě dělat nejrůznější ty praktiky, všechny ty krkolomný polohy, ale copak já můžu v těchletech letech, no považte, šedesátku za sebou a on jako by chtěl dohnat všechno, co v mládí zanedbal. A taky mě nutil, abych si kupovala takový to krajkový prádýlko, to by nebylo nejhorší, to jsem ve městě prodavače tvrdila, že to mám pro dceru, ale pak dokonce tydle ty sadomasochistický praktiky a nutil mě, abych mu ho ... prostě abych to uspokojovala ústy, prasák jeden starej.

No a konečně se dostávám k jádru věci, teď mu přišel z vašeho nakladatelství dopis, že mu chcete vydat druhou sbírku básní pod názvem Erotické akordy. Prosim vás, nevydávejte mu t sbírku, mě by to asi zabilo, protože jsem po operaci žlučníku a měla bych jít i na ty křečový žíly, ale jak mu ta kniha vyjde, tak s ním nebude k vydržení.

Kdyby se toho dožila máma, tak by mi nevěřila, že se Evžen, takový nesmělý nekňuba, jak mu říkávala, změní.

Mám taky strach, že když mu doma nevyhovím, že si najde nějakou jinou ženskou, že rozbije rodinu a přitom jsme si tak pěkně žili, Emil se o děti vzorně staral, Fanda se vyučil a Božka má maturitu, ale naštěstí nepíše básničky, asi nemá nic po té její jmenovkyni, naštěstí. A Emil je ještě dneska rád vidí, když přijedou s vnoučaty, a jak on se stará o tu nejmenší o Lucinku, kolikrát je s ní nahoře v pokoji sám, snad ji tam čte pohádky nebo co, ani o nich nevíme, jak je Lucinka hodná a vůbec bych nevěřila, jak ji bude Emil rád přebalovat. To vnuci ho tolik nezajímali.

Já jsem to Emilovi říkala, že by měl psát spíš pohádky pro děti, vnoučatům tím udělá radost, než takový hanbatý básničky, ale on si nedá říct...

Tak si dejte říct aspoň vy a tu sbírku básniček mu nevydávejte, protože to by byla moje smrt a měli byste mě na svědomí.

S pozdravem

Jana Kulhavá

MAGDALÉNA HRÍBOVÁ

Balada o stratenej láske

Spievaj že si spievaj
holubička biela
kým ti zloba ľudstva
krídla nezatrela.

Spievaj že si spievaj
/smutný vietor vanie/
kým ti v srdci oheň
veľkej lásky planie.

Oheň dohasína
/mračná vietor ženie/
holubička moja
ktože si spomenie

na nežnosť, na lásku
čo ťa kolísala
a vernosť do smrti
z duše sľubovala...

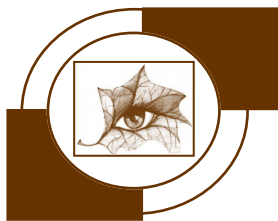
Dospievala si už
holubička biela
v hrudi tvoja láska
zrazu skamenela.

Ten hriech, čo v život
nový sa premenil
toho už viac neni
v sen dávny sa zmenil...

Smutné vetry dujú
šťastie preč odvíali
a tebe len slzy
smutné tu ostali.

M
A
P
O
J

2
0
1
1

Spára

Na osike vánok zaspal
v horúčke sa zachvel vzduch
čelá potom pokropené
zem stvrdnutá na posúch.

Kuchár leto zo spary
letnú búrku navarí.

Ozvena

Biele bralá nad roklinami
hrajú ping-pong so slovami.

Prebudili ozvenu
na končiari schúlenú.

Jesenná melanchólia

Šuchoce lístie pod nohami,
potôčik žblnká requiem,
tiahne sa chmára sivočierna,
aj smútok v duši prikryje?

Mráz spáli listy opadané,
čas smútok z duše vyplaví
a prídu dni celkom iné,
vyčaria úsmev na tvári.

Hostina

Posadali púpavienky do trávy,
na hostinu čmele, včielky lákali.

Nektár sladký ako med
ponúkali na obed.

Na večeru –
podávali zrnká peľu.

Búrka

Mrzuté boli obláčiky zaránky,
nerozosmiali ich spevom
škovránky.

Márne ich slnko na čelo
teplými lúčmi štekľilo.

Trucovali a odúvali líca,
nakoniec sa medzi sebou pochytili –
to bola hrmavica.

Lampášiky

V tráve svietia lampášiky,
robím s nimi také triky:
fúknem do nich z celej sily,
na padáky sa premenili.

DUŠAN LÁZNIČKA

x x x

Večer tulákov zatvára do obydlí
pieseň hôr neklesá z citár
zdvíha sa tieňom tóní
lesné predstavy o lesku
huby opätujú výstrely
koža sa trhá pozdĺž lebky
„Hnil si celé veky!“

Muži zákona preťali tepnu
odsúdenec v kľúčoch
preklína meno
svojej matky?
/niky mu nepodala ruku/

x x x

Pri prvom milovaní má každý strach
vediem ťa chodbou
na okraj pláže
ale-
nie si vo mne
ako nôž
/krvou nezaplatíš stony staroby/
prv, než som objavil v jasnej lagúne obzor
prišli mi podivné nízke mraky
kontakt
prisluhovač režimu
mŕtvy svedok mihalníc
zákon je na našej strane
zákon nám mädlí ruky
plamenným korábom
?hanby?
vzlet úskočných stratégií
na programe dnešnej extázy je des
strach prekročenej čiary
vlastného náhrobného obelisku
zazvoň!!!

M
A
P
O
J

2
0
1
1

LUCIA MAKÚCHOVÁ

Ty
V jablони na záhrade
Plnej ovocia
Skrývam hlavu do koša
Do vône sliviek, čerešní
Hľadám dôvod písať

Vo vône ovocia
Nachádzam cit, nachádzam Teba
S hlavou v aróme
Našla som dôvod písať

O tvojich rukách na mojich ramenách,
O tvojom úsmeve rán,
O tvojom dychu, keď si so mnou sám
O veciach, ktoré nepovieš,
O tvojich tajomstvách

Vo vône rannej rosy skrývam tvár,
Mladšiu než včera, staršiu než dnes
Vo vetre nechám si dolámať kosti
Aby si ma opravil, aby si ostal

Premýšľam o Tebe – ľúbostnej poézii
Tvojej vône na mne, tvojom smiechu
pre mňa
Nevypovedanom v nás, povedanom
tichom
Dotykoch vášne, odpovediach zrady

Ty, ty socha slobody na mojom ostrove
Ty strokotanec a ja som tvoj Piatok
Ty, moje leto a ja

Pieseň

Pieseň sa rodí z nežnej melódie,
z husľových tónov do dna duše vrytých,
z tajomstiev srdca nikdy neodkrytých.
Pesnička z čistej, krehkej krásy žije.

V piesni sa skrýva šelest letnej trávy
aj dupot divý cválajúcich koní
čo drsno-krásne kopýtkami zvoní.
Chladný cveng ľadu – a horúčosť lávy.

Piesenku zrodia čisté ľudské city.
Orchester vtáčí v náručí ju hýčka.
Kvapkami tónov krehkých sťa sklíčka,
zo srdca tryská ako prameň skrytý.

V jagavom vzduchu drobné vtáča lieta
a jemnú dúhu vo farebnom sklíčku
s hárstičkou tónov zmení na pesničku.
Farbistú, krehkú pieseň... Pieseň lieta.

MILOŠ ONDRUŠEK

xxx (noc sa náhle...)

noc sa náhle rozhořela po ulici

ako revolúcia

práve zažaté lampy

odhodlane

kráčali dedinou

z neďalekej krčmy

chodili krivonohí disidenti

vykričať svetu minulé milenky

a nespokojnosť s Bohom

do tmavých roho ukrývali

radosť z včerajšej výplaty

a kľajivé predsavzatia

v diaľke svätý Ján

rozkričal oblohu búrkou

blesk opadol z dedových vlasov

na všetky strany

vietor pohrabal líku

iskriacimi hrablami

pod starým stromom

sa mačky schúlili do kľbka

hľadeli na dreveného Krista

ako chytá padajúci strom

tesne nad hrobom dedinského

blázna

xxx (vyrastá zo zeme...)

vyrastá zo zeme

drevený ukazovák

unavené slnko

si ním klope na čelo

do jeho očí si holuby

chodia vyplakávať svoje sny

vietor

tichý kostolník

požehnáva v mene

holubieho raja

horúcou rukou ti z vlasov

opatrne vyberám najkrajší

indiánsky sen

začínam hadí tanec

staroúste zvony

vykričia dedinským babkám

naše dotyky

nech majú radostnejšie klebety

v mesiaci čerešňových kvetov

bude starký vyrezávať z dreva

lipovú kolísku

ILONA PLUHÁŘOVÁ

M
A
P
O
J

2
0
1
1

Zápisník zlatého retrívra

Tě pes, lidi! Jsem Majda, zlatý retrívr. Narodila jsem se mámě jako poslední, a tak jsem to ze začátku neměla snadné. Nezbyla na mě žádná barva, a proto je má srst béžová jako krém na dortu. Nezbyvalo na mě ani jídlo, protože mých devět zlatavých sourozenců bylo vždycky rychlejší. I když jsem z psího šlechtického rodu, nevědělo se, co se mnou. Prý, kdo by chtěl vychrtlunku s řídkou srstí, která se neudrží na nohou. A tak jsem ze všech štěňat zbyla doma poslední. Vypadalo to, že zůstanu viset mámě na obojku, ale nečekaně přišla návštěva. On a ona. On, ač člověk, byl podobný statnému vlčákovi. Ona, křehká lidská fenka, jako by mi z oka vypadla. Měla sice srst jen hlavě, zato však hustou jako trávnik, na který nechodím čůrat, a ohon dlouhý, ještě než tělo jezevčíka Nudlíka, mého nynějšího kamaráda. A ta barva. Hotová kopie mých krémových chlupů. Okamžitě jsem se do obou zamilovala. Aby si mě všimli, vyštěkala jsem je. Tento psí manévr však ještě tak docela nezvládala, a proto jsem po každém hafnutí upadla na čumák. Ona mě zvedla, a protože on měl narozeniny, dostal mě od ní jako dárek. A tak jsem se ocitla u nich. U mých lidí, mých chovatelů. Dali mi nažrat a díky plnému břichu se ze mne rázem stal hrdý a sebevědomý pes. Než jsme první večer usnula ve velké měkké rouře, kterou si lidi natahují na zadní tlapy, vyštěkla jsem kocoura Zrzka. Aby bylo jasné, kdo bude v mém novém domově pánem. Sekl po mě tlapkou a já mu za trest slupla žrádlo, co před ním leželo. Ale štěstí, že nejsem kočka! Ten kočičí žvanec se vůbec nedal pozřít. Pěnilo to jako šlehačka štípalo v tlamě. Musela jsem rozhrýzat tři kolíčky na prádlo, než jsem tu klouzavou kaši dostala z tlamy.

Ráno mě probudila dvě lidská štěňata, která mým chovatelům říkalo mámo a táto. Asi jim taky zůstala viset na obojku jako já mámě. Vlastně tátovi jen na krku, protože žádný obojek nemá. Asi ho někde ztratil, když sháněl žrádlo pro lidskou smečku. Zato lidská máma nosí na krku obojků několik. Jsou krásně lesklé a mnohem tenčí než naše psí. Jen nechápu, jak se na ty lidské obojky přidělavá vodítko. Člověčí máma je ale klidná a hodná, z lidského zvěřince neutiká, a tak jí asi nikdo uvazovat nemusí.

Lidský táta se jmenuje Roman, což má určitě znamenat dobrman. A Roman volá na mámu svých štěňat Lenko. Asi jí chce říkat fenko. Ty moje lidi to vždycky nějak divně zkomolí. Na svá štěňata volají dokonce Míšo a Jiřinko. Pes aby se v tom vyznal. O medvědovi Míšovi jsem v psím slabikáři a větší lidské mládě se mu nepodobá, ani co by se za psí dráp vešlo. Menší mládě se zas ani chlupem nepodobá jiřině. To vím tak naprosto přesně, protože jsem jako malá chodila tyhle kytky očůrávat. Důkladně jsem lidskou Jiřinku očuchala, jestli po jiřinách alespoň nevoní. „Ne! Po jiřinách ani stopa.“ Ale moje čmouchací pátrání se lidským mláděťatům zalíbilo. Váleli jsme se po zemi a malí človíčkové pištěli jako rozmazlení pudlové. Páni, to je psina! Naši legraci nám překazila Lenka. Když zmerčila, že její záhon jakési mrkve a petržele vypadá jako brloh divokého psa Dinga, ňafala jako nafrněná kolie od nádraží. Už to vypadalo, že nás přetáhne přední tlapou, ale přispěchal nám na pomoc Roman. Přinesl velký klacek zaražený do podivného železného kamene a po lidsku hafnul: „Ideme dělat boudu.“ Vůbec se mi nechtělo dělat boudu. Jednak jsem se chtěla dál rochnit v záhonech a dělat s mláděťaty psí kusy, jednak jsem nevěděla, co to bouda je. „Hurá,“ zakvílelo do mých citlivých slechů, až jsem sebou

Mláďata se hnala za tátou a věc pro mě vzbudila moji zvědavost. Míša s Jiřinkou podávali tátovi špičaté železné klaciky a on tloukl tím podivným klackem s železným kamenem do dlouhých dřevěných placek. Ten příšerný rámus se mi nelíbil ani v nejmenším. Zato mě fascinoval onen dřevěný klacek. Přitiskla jsem se k zemi jako při lovu mravenců a vždycky, když Roman klacek odložil, vystartovala jsem jako závodní chrt a poodnesla ho do ústraní. Než jsem však stačila tu věc prozkoumat, zase mi ji vzali. Ze začátku jsem z toho byla rozvrčená, ale později jsem o klacek ztratila zájem. Byl tvrdý a moje zuby na něm nedokázaly udělat žádnou zajímavou rýhu, Železný kámen na klacku mě studil do čumáku, a když jsem si ho pustila na tlapu, bolelo to jako pes. Ale ta zajímavá hra, kdy za vámi lidská tlupa sprintuje jako ohaři při hodnu, mě nadchla. Roman cení zuby jako naštvanej pitbul, mláďata vydávají zvuky čerstvě narozených štěňat, Lenka z balkonu radostně poštekává ve stylu psí zpěvačky a já jsem režisér, jenž celý ten mumraj, binec a rodeo šéfuje.

Když mě hra omrzela, šla jsem se podívat na sebrané prádlo v koši. Zaujala mě voňavá dečka, kterou si lidi strkají do kapsy, když jim prší z nosu. Chtěla jsem si hadřík prohlédnout, ale nedopatřením jsem ho prokousla. Lenka na mě výhružně udělala: „Ty, ty, ty!“ Se sklopenýma ušima jsem se šla raději podívat na svoji boudu. Stejně mě únavou začaly slábnout tlapy a neměla jsem nic proti tomu, trochu si schrupnout.

Probudila jsem se za tmy. Venku nikdo nebyl a já se vylekala. Kde všichni jsou? Snad mě tu nenechali samotnou za to, že jsem jim brala jejich klacek. Spustila jsem obrovský kníkot. Najednou se objevila Lenka a odnesla mě k ostatním do lidské boudy. Štěňata už spala a Lenka s Romanem se dívali na velkou skleněnou desku připomínající výlohu řeznictví. Jak jsem se dozvěděla, lidi říkají téhle věci plazma. Asi proto, že pes i člověk musí plazit jazyk z toho, co všechno na té desce vidí. Na první pohled jsem se do tajemného okna zamilovala. Ráno jsme na něj plazili s Míšou a Jiřinkou, zrovna se tam míhaly obrázky pro lidská mláďata. Když se na plazmě objevila žena jménem Majda, držela v ruce hadrového psa. Ptala se, jestli nevypadá jako živý. Ihned jsem zaštekala, že ne, aby nedošlo k závažnému omylu v názoru lidí na psy. A za můj inteligentní skutek mi od té doby neřekl nikdo jinak než Majda.

Další den mě probudil příšerný kravál. Vyběhnu z boudy a co nevidím! Romana spolkla jakási plechová příšera na čtyřech kolech a s velkým rámusem unášela mého nebohého pána pryč. Začala jsem štěkat na poplach. Jiřinka spatřila plechatici mizící v dálce, vzala mě do náruče a povídá: „Neboj! Zase se vrátí.“ A opravdu! Za nějakou dobu se řvoucí plechovka objevila na dvoře znovu. Pomalu, asi unavená po divokém běhu, se došourala ke kůlně a z posledních sil se do ní nasoukala. Tam Romana vyplivla. Otevřel jetí tlamu a mě málem vypadly bulvy úžasem, když vytahoval z plechatice spoustu voňavého jídla. Už jsem to konečně pochopila. Příšera měla hlad, a proto Romana spolkla. Cestou ale požrala jiné zajímavé věci, a tak ho opět vyvrhla.

Při obědě pobafávali Roman s Lenkou o lidských věcech. Jak jsem se dozvěděla, Roman je velký kutil a Lenka chtěla, aby jí z dřevěných placek zbylých po stavbě mé boudy ubouchal knihovnu. Nevím sice, co to knihovna je, ale Roman se tvářil, že nic moc. Aby měl od Lenčina blafání pokoj, zavrčel nakonec, že teda jo. Druhý den se kvůli knihovně přestěkovali znovu. Roman pak vlezl dobrovolně plechatici do tlamy a nechal se odnést pryč. Seděla jsem dlouhé hodiny u vrátek a čekala, jestli se znovu vrátí.

Nakonec jsem přece jen uslyšela řev naší plechovky a štěkala radostí. Roman vylezl přišere z útrob a usmíval se. Otevřel její tlamu a začal z ní soukat těžkou kovovou krabici. S obrovskou námahou ji nastěhoval do lidské boudy a postavil v místnosti u plazmy. Za chvíli zavřel do krabice oheň, a pak jsme se spolu vedle ní vyhřívali.

Lenka se brzy vrátila s mláďaty domů. Jen co spatřila tu nádhernou hřející bednu s ohněm za okýnkem, spustila obrovský štěkot. „To je nějaká knihovna?“ vyla jako postřelený pes. Roman smířlivě štěknu: „Jasně! Vejde se do ní tolik knih, kolik budeš chtít. Budou jen trochu instantní.“ Jelikož jsem chytrý pes, pochopila jsem, co to knihovna je. Věc, kam se vyhazují knihy. Knihy znám. Lenka jich má všude plno. Leží na stole, na skříních i jinde, kam jen pes čuchne. Knihy mě doposud nezaujaly. Na vrchu jsou dost tvrdý a tuhý. Dobu žvýkáte a slintáte jako bernardýn, ale chuť nic moc. Uvnitř jsou sice měkčí, ale zase se vám zachytávají o zuby a bídne se polykají. Jeden by se z toho udávil. Co s takovými krámy? Lenka ale chtěla z nějakého nepochopitelného důvodu jinou knihovnu. Naštvaně mrskla svým ohonem a zmizela v místnosti, kde mají s Romanem pelech. Ten pak chodil smutně po dvoře jako toulavý pes Goro bez své Reiko a večer se začal k Lence zbaběle lísat. Leželi spolu vedle skříně s ohněm a Roman drbal Lenku po srsti na hlavě. Nacpala jsem se mezi ně, abych z toho taky něco měla. A pak jsem se stala obětí svého prvního bezpráví. Vyhodili mě ven. A nešli se mnou ani na procházku, protože přšelo.

Druhý den, ještě celá rozrušená, jsem si chtěla hrát s Nudlíkem. Zrovna však vedl svou chovatelku na vzduch. Plácla jsem proto tlapou o červený knoflík a spustila plazmu. Mým idolem se od prvního okamžiku stal tanečník Harapes. Ačkoliv je to člověk a do psí dokonalosti mu hodně schází, jeho motání všema tlapama miluju. Taky bych chtěla, aby se kolem mě můj budoucí ženich svíjel a kroutil samou láskou.

Odpoledne přinesla plechatice Romana domů brzy. Všimla jsem si, že Roman naší plechovku i podepsal. Asi aby ji poznal a mohl se nechat spolknout tou přišerou, která spí v noci vedle jeho boudy. Znovu jsem se musela podívat nad tím, jak lidé zkomolí všechno, na co přijdou. Na plehatici Roman napsal Mazda, přičemž měl pochopitelně napsat Majda. A to mě vedlo k hlubokému psímu zamyšlení. Lidé používají, jak jsem zjistila, spoustu nesprávných slov. Místo vesnice by měli říkat **pesnice**, jestliže tvrdí, že tam poslední dobou chcipl pes. Klávesnici bych opravila na klávesnici, protože se na ní přece klápe. **Pesimista** je sice napsaný správně, ale lidé ho **peskují** za to, že když říká, že lidský život je pod psa. A to je pravda, protože není samozřejmě nic lepšího než psí život. Podle mě umí člověk spoustu věcí, ale se svými dovednostmi za psem pokulhává. Snad proto, že chodí jen po dvou tlapách. Dokáže být vlídný chovatel, ale když si má vybrat mezi lidskou a psí náručí, psa vyžene na dvůr. Je náruživý pěstitel mrkve a spousty jiných nesmyslů, které by pes nežral, ale nepěstuje třeba psí víno. Uplatní se jako kutil stloukající psí boudu, ale když přijde psí počasí, pes by ho z jeho lidské boudy nevyhnal, aby s ním šel ven. Taky někdy neoprávněně žije na psí knížku a zlobí se, když mu pes rozkouše **kapesník**.

Po nějaké době života s lidmi jsem se rozhodla, že zapíšu všechny své zkušenosti s nimi, abych přispěla k lepšímu soužití lidí a nás, psů, psíků, hafanů, ratlíků, podvratáků a jiných plemen. Věřím, že je pro lidi dobré, ba přímo **pespodmínečné**, aby žili s námi. Bez nás by svůj život **propesli**. Jen díky nám psům mají lidé **pestrý** život.

31 08 2011 Literární sen

Zase jsem měl literární sen. Mít literární sny není žádné terno. Povím, jak to probíhá. Tak v první řadě nevíte kde jste. Zdáli ve snu, nebo v reálu. Ale je příběh. Dáváte si dohromady slova toho příběh. Formulujete. Bojíte se, že to nenapíšete tak, jak si ten příběh zaslouží. To už jste blíže bdění než snění. Alespoň tedy já. Děje se to někdy okolo třetí, čtvrté. Žádné terno. Jsme nějak putovali, až do míst, kde vládl podivný zvyk. To se vyletí nahoru, úplně nahoru, co to jde nejvýš. Aha, tedy jsem byl pták. V tom snu. (Pořád lepší, než sen o nádraží a jak mi ujíždí vlak). Pak se připaží – tedy křídla k tělu. A už nic. Volný pád je pohyb rovnoměrně zrychlený. $v = -g \cdot t$ Ten zvyk mne zaujal a začal jsem. Nahoru. Říkal jsem si, že musím opravdu co nejvýš. Projevil se pocit soutěživosti, co mám z dětství. Logicky je to blbost, stejně nikdo nebude vědět, jak jsem byl vysoko. Asi jsem taky oddaloval ten bod zvratu. Každý jsme trochu srab.

Pak jsem to zabalil. Začal jsem se pomalu snášet dolů. Hlavně si nemyslete, že v tom byly nějaké důvody humanitární. Třeba, že jsem se z výšky podíval, jak je ta země krásná. Bylo by to krásně literární. Ale tak to nebylo. Možná jsem si trochu uvědomil, že tu mám ještě nějakou práci. Nedodělanou. (Dopr, to už trochu literární je. No jo, to je prokletí, ten psací pocit. Toho se nezbavíte).

Takhle nějak to bylo. Kdyby tomu takhle nebylo, nebyly by přece tyhle řádky.

Kačenka

Kačenka už umí psát krásné pohledy. Ze skautského tábora poslala: „Ahoj jak se máš ja se

mám dobře ve středu jsme bili na raftzech bilo hezky ahoj Kačenka.“ A za tím je nakreslené takové usměvavé jablíčko. Nádhera. Pověděla úplně všechno a náležitě úsporně. Nechápu, proč někteří kvůli češtině musejí maturity. A ještě státní.

Z cest (úryvek)

Václav nemá drahé kolo a ještě mu tam něco cvaká. Když jsem se ho ptal v obavě, zda dojede, říkal, že to už cvakalo loni. Dojel. Poslední den náležitě v dešti, a do kopce a v Polsku. Tam v Lesně (nebo v Lesné?) pronesl svou další cyklistickou moudrost: „ted, když začalo, tak bude pršet pořád.“ Jako obvykle měl pravdu. Tohle město má mnoho jednosměrných ulic zvláštních tím, že jsou jednosměrné z obou stran. Rozuměj, na obou jejich stranách je zákaz vjezdu. V lijáku to cyklisti zvlášť ocení.

V naši i ve spřátelené zemi platí stejná cyklistická pravidla: 1. Vítr fouká vždycky proti. Otočí-li se cyklista, otočí se i vítr. 2. Pršet začne hned druhý den poté, co jsme sundali blatníky. 3. Nikdy neříkej – to je dobře, že jsme nepíchli. ... Atd.

MAREK REPČÍK

M
A
P
O
J

2
0
1
1

Na hodine slovenčiny

Učiteľka: „Ku obrázku z knihy vymyslíte nejaký príbeh. Pokiaľ možno, vtipný príbeh.“

Opýtal som sa: „A môže sa to skončiť tragicky?“

Učiteľka: „Myslíte tragikomicky? To by mohlo.“

„Nie, tragicky,“ povedal som.

Učiteľka: „No, však už niečo napíšte, uvidíme, čo z toho bude...“

Na mňa vyšiel obrázok takej starej panej, ktorá sedela sama na gauči a za ňou, na stene, viseli fotky celej jej nespočetnej rodiny.

Pretože je babka senilnejšia, vystupujú v príbehu len babkine prvé ja a babkine druhé ja. Babkine tretie ja pred týždňom zomrelo.

Babkine druhé ja je mužského pohlavia (ďalej len U ako Ujo): „Teta, vy ste šľapali, keď máte na stene toľko trofejí?“

Babka (ďalej len B): „Nie, to je moja rodina.“

U: „Hm, to bude veľká smútiaca rodina, až raz...“

B: „Ani nie. Ani nevedia, že žijem.“

U: „A žijete?“

B: „Ani neviem. Pamäť mi už neslúži, srdco nebije, len huba kydá hnoj na tú háved', čo ma samú nechala. Keď som triezva, už ani nevidím. Vlastne, ja vôbec nevidím. Ja sa ani nikde nedívam. Všade je len nervozita a baktérie. Len sa mocem z komôrky do komôrky a blúdím. Už ani tá pamäť mi neslúži, ako mi slúžila. Veru, aj ja som slúžila. Ale nebola to bohvieaká služba, pretože v Jáchymove bolo už vtedy clivo a ako baník som nemala právo na život. Mala som právo na prilbu a mozole. Toto boli istoty mojej mladosti. A čo dnes? Ách, kde je mojich 12 hôrných detí? Sokoli, sokoli, sokolovia bieli. Ale mňa nerozhádzu. Zatiaľ som ešte tu, a kým tu budem, tak tu budem! So mnou nikto nevykýva! To by som sa na to škaredo pozrela!“

U: „To vidím, teta, pozeráte ako sup na ten album. Čo si práve myslíte, keď vidíte svoje deti? Ako to prežívate, čo si v duchu svätom hovoríte?“

B: „Temný album, nemá tváre, slepota je príšerná. Svoje deti nevidím, ale kurvy, kurvy to sú! Som sama ako vrah. Pozrite, čo fotiek, a čo tých úsmevov, ako udavačov.“ A nahmatala úsmev Božkin. „Ách, Božka, ty si ma nikdy nemala rada. Veď ani ja teba. Takto som *zaostala*, musím si ich prezerat' sama. Povedzte, je to spravodlivosť?“

U: „Život je krut'as, je nevypočítateľný, raz, dva, nevypočítateľný. Ale už to s tým rozmýšľaním nepreháňajte, baby, však viete, že najviac 5 minút, potom to škodí.“

A teta sedí sama, rozpráva sa so sebou, kladie si otázky a odkladá odpovede. I káže sebe: „Pozri! Sem?“ A hovorí: „Tam?“ A odpovedá si: „Hm, tam nie, radšej sem.“ A hovorí ďalej: „Keď myslíš...“ A vytiahne špagát, uviaže *slúžku*, dá si ju na krk a stojac na stolčeku a vysloviac svoje posledné nekresťanské želanie, takto rekapituluje: „Celý život som žila poctivo, čiže hlúpo. O deti som sa vždy príkladne starala. Keď bol v 15. storočí hladomor, ponúkla som im seba, že by mal dať čo do huby. Pretože ma mali radi, tak ma zjedli. Iba Božka hovorila, že zvieratá neje. Áno, vychovala som z nich celkom normálnych ľudí. Tak mi treba, teraz umieram sama. Biť, či nebiť? Áno, mala som ich viaczej rúbať. Ale oni so mnou nevykývajú!“ kričí. „Vy so mnou nevykývate, pretože so sebou vykývam sama!“ A začala sa hojdať.

Vykývali sme s tebou, starká, vykývali.

Tvoja veľká smútiaca rodina

Má byť samozrejme *zostala*, ale preklep je spravený zámerne.

Má byť samozrejme *slučka*, ale preklep je spravený zámerne.

MARTA RYBKOVÁ

Povodeň

Vodnatá čeľusť
sýtila sa všetkým
bez servírovania
Smiala sa troskám
slzám a zloženým dlaniam
Nасыtená pečiatkovala
hektáre pôdy
a s nimi duše
kľáčiace na kolenách

Nové svitanie odeté
v roztrhaných šatách
so slaným úsmevom
pozdravilo nádej
vo vládnucej beznádeji

TAĽANA SIVOVÁ

Cesta domov

Kam sa uberá
môj krok
a moja myseľ

Koľkými priepasťami
sa budem škriabať
nahor k svetlu

Kým v pokoji
doputujem
domov ...

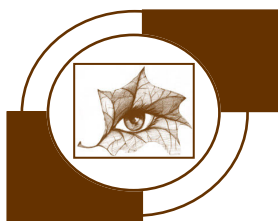
Ráno

Voňavý chlebík
a teplé mlieko
mamkine ruky
nachystali
o malú chvíľu
z postieľok vyskočia
traja králi

Zemiačky bieli mať
zadumane
slnečné bozky
láskajú
jej drahé, vzácne dlane

M
A
P
O
J

2
0
1
1

Aforizmy

- Večer sme krčmoví vlastenci,
ráno buditeľia národa
- Inzerát: mám zlatú žilu. Hľadám odberateľa.
- Kniha sa z väzby prepustiť nedá.
- Vynaliezavý podnikateľ dokáže vytunelovať aj nič.
- Nepokúšajte sa spáliť za sebou všetky mosty. Mohli by Vás obvinieť z podpaľáčstva.
- Čistiaci prostriedok vyčistí všetko. Len svedomie nie.

- Kategorizácia alkoholizmu: konzument: pije len občas
alkoholik: pije nielen občas
notorik: to už nie je pitie
- Vládať vládnuť sa dá. Ovládať vládnutie je umenie.

Hranica

V piesku nakreslená
čiara –
stačí krok,
iba maličký krok...

Keď prechádzam hranicou,
(už ani nie je),
mám nutkanie pribrzdiť –
je tam čiara...
Mal by som sa rozhodnúť,
kde chcem stáť,
tu – tam? –
Radšej uverím:
sú tam nástrahy,
uvidím svoj diel
pokušení,
sem – tam sa potknem...

Ale je taký chodník
vraj,
tam,
niekde,
medzi dvoma hranicami,
(už ani nie sú),
a na ňom prašný sen
práve pre mňa,
i kamienky slov,
treba sa ich držať –
horia ako oheň,
ovlažujú ako dážď.

Je taký chodník,
na ňom z oblohy
láska padá –
prikryjem sa ňou
v trampotách,
pomôže mi vidieť
v temnote požiaru.

Je taký chodník
medzi búrkami
v tichu srdca.
Po ňom chcem ísť
na druhý breh
od zlyhania.

Keď prechádzam
hranicou,
(už ani nie je),
mám pocit,
ako život
nebol „fér“...

Fatranské pastorále

vzlína sa hmla
vlhké kosodrevo
z vône tvojho ihličia
pokora býva iná

Splín

nepokoj
dni sú krušné
čaro nechceného
stoj čo stoj

Potichu

kmitáš mihalnicami
márna snaha o prievan
v tomto dusne
slovná búrka
nemé pery
je to tam

ZUZANA VOZÁROVÁ

More nádeji

zo slz si usuším
vlastnú čajovú zmes
nielen na rany pod pás

namiesto čokolády
vysajem z kvetov
všetok sladký nektár
už si len oblznúť prsty/pery

zo slz si usuším
vlastnú čajovú zmes
nielen na rany z čias lásky

v diaľke morí
začujem tú pieseň sirén
ani laná (vo mne) zarezané
ť a neochránia
zo slz si usuším
vlastnú čajovú zmes
pripravenú len na tvoj
návrat

Čo skrývaš

mihalnicami
dráždim tmu
medzi nami
ale zápalku v mojich
rukách
zakaždým sfúkneš
- záblesky svetla
sa mi míňajú
- posledná
šanca vidieť ti
do tváre
- schúlim sa ti
v náručí
a
pomaly zamrzam
v tme
medzi nami

Nevinnosť (?)

Deti zomierajú
Nerodia sa ďalšie
Krvavý vodopád nebies
Škvrní nás všetkých
Ježišovo telo
Vracia sa do hrobu
Adam a Eva
Vyhnaní z raja
Zaslúžená (ne)vinnosť?
Robí z nás
Zvery
Čo pália boží raj

M
A
P
O
J

2
0
1
1

Večer podľa môjho scenára

No ako ten chlap bol fakt divný, to mi verte. Ja som teda chodieval do toho podniku dosť pravidelne, ale ešte som ho tam povediac nevidel. Sadol si na okraj barového pultu a zo škatuľky vytiahol jednu z posledných cigariet. Už podľa prvých potiahnutí mi bolo jasné, že to nerobí príliš často. Snažil sa vyzerat' ako ozajstný profík, no malo to presne opačný efekt. Objednal si jedno čapované a dlhú chvíľu pozeral niekam doľba. Filmový fanúšikovia milujú takýto typ hrdinov, trochu tajomný, trochu zarastený s miernymi vráskami okolo očí, no mne sa takýto sráči odjakživa hnusili. Nie že by som proti nemu niečo mal, to fakt nie, veď napokon prečo aj, no niečím ma vytáčala už len jeho samotná existencia. Nevieť vám to takto vysvetliť, no proste v tej chvíli som to tak cítil. Mám už dobre po päťdesiatke a ten mladý vedel úplne hovno o tom, čo je život. Len tam tak sedel a tupo hľadel do steny. Evidentne ho niečo zlomilo a nevedel ako ďalej. Možno premýšľal aj nad samovraždou, celkom na to vyzeral, no podľa môjho názoru na to nemal gule. Určite vyrastal dlhé roky pri mamičke, ktorá za neho vyriešila všetky kraviny čo v živote napáchal, no odrazu bol nútený plávať medzi žralokmi úplne sám. Hoci momentálne to skôr vyzeralo na to, že sa beznádejne topí.

Nenápadne som si k nemu prisadol a dlhú chvíľu sme zízali každý do svojho pollitráku.

„Tak čo, problémy?“ konečne som zdvihol oči od pohára. Niečo nezrozumiteľne zamrmlal a utrel si penu čo sa mu usadila na perách.

„Ja viem.“ trochu prihlúplo som sa pousmial, chápete, musel som sa k nemu nejako priblížiť, no on len mlčal a zízal. Akoby k tej stoličke primrzol.

„Chcem byť sám“ odpálkoval ma asi po piatich minútach a barmanovi naznačil, aby mu natočil ďalší pollitrák.

„Je v tom nejaká žena?“ skúsil som hádať.

Pomaličky sa ku mne natočil a premeral si ma takým čudným opovrhujúcim pohľadom.

„Už nie“ zašepkal a mám taký pocit, že sa mu pri tom zachveli pery. Bol na tom fakt mizerne. Skoro mi ho začínalo byť ľúto. „Hodili sme si mincou“ zašepkal.

„Čo, prosím?“ nerozumel som.

„Hodili sme si mincou“ zopakoval a dopitým pohárom tresol o barový pult. „Nechápete? Celý život je len hlúpa lotéria, tak čo? Proste sme si hodili mincou. Znak – pokračujeme v manželstve, hlava, ideme každý vlastnou cestou.“

Možno som toho sráča predsa len podcenil. Začínal sa mi celkom páčiť.

„To ako vážne? Celý svoj vzťah si nechal na posratú mincu?“

„Veď hovorím. Čo je na tom také nepochopiteľné? Všetko je len debilná náhoda. Láska, prachy, zdravie, všetko...“

„Štve ťa to?“

Len hodil plecami a nič viacej nepovedal.

Myslím, že v ten večer stiahol okolo dvanásť pív a zaprášil to aj nejakými poldecákmi. Pomohol som mu vypotácať sa na ulicu. Chcel som z neho vyžmýkať adresu, no namiesto odpovede sa vyvracal vedľa pouličnej lampy. Pomaličky som ho posadil na lavičku v neďalekom parku a dlhú chvíľu som na neho pozeral. Nemôžem povedať, že by mi ho bolo nejako zvlášť ľúto, som toho názoru, že človek by mal až do poslednej chvíle s nepriaznivým osudom bojovať, hoci priznávam, nie každý má na to povahu, ale takéto slabosti ma neskutočne vytáčali.

„Fajn, chlapče, takže život je jedna veľká náhoda“ nahlas som si odkašľal. Siahol som do vrečka svojho teplého zimného plášt'a a vybral som z neho vyšúchanú dvadsaťcentovku. Vonku bolo minimálne desať pod nulou. V tom oblečení čo mal na sebe určite do rána neprežije. Pošúchal som si o seba skrehnuté dlane a fúkol som do mince.

„Ak padne znak, postarám sa o teba. No pokiaľ to bude hlava... veď vieš.“ Mladý znovu zvracal. Vyhodil som mincu vysoko do vzduchu a čakal som, ktorým smerom sa bude dnešný večer uberať.

MARTINSKÁ POETICKÁ JESEŇ 2010

**8. ročník stretnutia
literárnych klubov
a autorov zo Slovenska, Česka,
Poľska a Maďarska
v dňoch 23. - 25. septembra 2011**

Na organizácii sa podieľali:
Žilinský samosprávny kraj -
Turčianska knižnica v
Martine, Literárny klub
DURIA, Matica slovenská
Miestny odbor Matice
slovenskej v Martine,
Základná umelecká škola
v Martine, Spevácky súbor
Priekopčanka, recitátori
Martin Klein a Milada

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MARTINSKÁ POETICKÁ JESEŇ 2011—ALMANACH TVORBY ÚČASTNÍKOV

VYDALA TURČIANSKA KNIŽNICA V MARTINE

V ZRIAĐOVATELSKEJ PÔSOBNOSTI ŽILINSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

ZOSTAVILI: MARCELA KUBOVÁ A TAĽANA SIVOVÁ

PRÍSPEVKY POSKYTLI: Eva Bajnoková, Jaroslav Bielesch, Rast'o Dalecký, Jiří George Figura, Václav Franc, Magdaléna Hríbová, Eva Kuciaková, Dušan Láznička, Lucia Makúchová, Eva Očkayová, Miloš Ondrušek, Ilona Pluhářová, Bohumír Procházka, Marek Repčík, Marta Rybková, Taťana Sivová, Ivan Stuchlík, Milan Tuma, Pavel Urban, Zuzana Vozárová, Miloš Zvrškovec

2011